

Kutatási és publikálási kézikönyv nem csak közgazdászoknak

Akadémiai kiadó, Budapest

Könyvismertetés

A tudományos munkák elkészítésének nélkülözhetetlen feltétele, legyen szó akár szakdolgozatról, akár doktori értekezésről vagy szakkönyvekről, szacikkekéről, szakmai tanulmányokról, hogy ismerje a szerző, milyen forrásokból juthat hozzá a szakirodalmi források révén szekunder információkhoz, valamint milyen hatékony keresési technikák állnak rendelkezésre, melyek ezt az időigényes folyamatot megkönnyítik. A szakirodalmi források összegyűjtését, majd a szintetizálást követően a tudományos kutatómunka része a szerző saját kutatási eredményeinek közzététele, azonban a szakmai közlemények tudományos jellegnek megtartása érdekében figyelembe kell venni bizonyos szabályokat. Ez a könyv részletesen taglalja a tudományos munkák elkészítésének főbb elemeit a meglévő szakirodalmi források összegyűjtésétől a doktori disszertáció megírásának folyamatáig. A könyv az előbbieken vázolt gondolati ív mentén halad és elsősorban a kutatómunkának az elméleti hátterét kívánja bemutatni, nem célja a tudományos munkák ismertetésekor az empirikus kutatás módszertanának elemzése. Ezzel a megközelítésmóddal megőrzi egyediségét a magyar szakirodalomban.

A könyv elsősorban azoknak szól, akik közgazdaság-tudományt vagy valamilyen üzleti tudományt tanulnak az egyetemen, de emellett a természet- és a társadalomtudomány más területeivel foglalkozó hallgatók számára is iránymutatást ad a tudományos kutatómunkára vonatkozóan. A hallgatók mellett a kézikönyvben rejlő információmennyiség természetesen a tapasztalt kutatóknak is segítségére lehet.

A könyv öt főfejezetből áll, amelyekhez tárgymutató, valamint függelék csatlakozik, mely utóbbi angol-magyar kutatási szószedetet tartalmaz, ami az idegen nyelvű szakirodalom kutatása során lehet nagy segítség az olvasó számára. A könyv több mint 300 oldalon keresztül foglalkozik a tudományos kutatómunka és a publikáció különféle kérdéseivel. Igen részletes tehát és a téma szempontjából minden lényeges elemet érint.

Az első fejezet a szakmai információforrások, a tudományos kutatáshoz szükséges szakirodalmi dokumentumok, az egyetemi könyvtári honlapok, az online adatbázisok és az azokban való hatékony keresési technikák igénybe vételével foglalkozik. A tudományos munka a szekunder információ összegyűjtésével kezdődik, azonban szükség van a rendelkezésre álló információtömeg szűrésére, mivel számos szakirodalmi forrás áll ugyan rendelkezésre, azonban feldolgozásuknak időbeli korlátai vannak, továbbá az sem mindig világos és egyértelmű, hogy mely szakirodalmakhoz milyen úton férhetünk hozzá. Mindezek megtudhatók a könyvből, az olvasó számára érthetően, rengeteg információval (például adatbázisok tudományterületenkénti felsorolásával).

Külön fejezetet kapott a hivatkozás, mint a publikáció elengedhetetlen része és fő formai szempontja. A hivatkozás jelentősége megkérdőjelezhetetlen, ezért kiemelése kulcsfontosságú. A szerző meg is indokolja a hivatkozás szükségességét, és részletes példákkal szolgál a szövegközi hivatkozások, valamint a szövegvégi hivatkozáslisták formai megoldásairól.

A harmadik fejezet az irodalomkutatás és a szakirodalmi áttekintés készítésének rejtelmeibe vezeti be az olvasót. Amellett, hogy a szakirodalom szisztematikus feldolgozása általában is fontos (amint a szerző írja könyvének 147. oldalán: „...ez az alapja a kutató saját feltáró munkájának, empirikus vizsgálatának vagy modellfejlesztésének”), én magam azon az állásponton lennék, hogy ennek a vastkos fejezetnek az anyaga különösképpen a kezdő kutatók számára érdekes és fontos. Ebben az életszakaszban rögzülnek ugyanis a kutatói magatartás alapformái, és ha valaki idejekorán megtanulja megfelelő rendszerezettséggel végiggondolni kutatása tárgyát és nem ártallja elkészíteni a megfelelő jegyzeteket, akkor alighanem sokat segít későbbi önmagának.

A negyedik fejezet a közgazdaságtudomány, valamint az üzleti tudományok területén tanuló főiskolai és egyetemi hallgatóknak szól. A szakdolgozat elkészítésének módszereire vonatkozóan kap az olvasó iránymutatást, a témaválasztástól egészen a dolgozat megvédéséig. A dolgozat elkészítésének minden állomásáról részletes kép tárul az olvasó elé mind tartalmi, mind formai szempontból. A szakdolgozat elkészítése során rengeteg kérdés felmerül a hallgatókban a szakdolgozat elkészítésével, így a kutatás módszertanával, a dolgozat felépítésével kapcsolatban, melyhez maximális támogatást nyújt a bemutatott könyv.

A tudományos kutatómunka eredményeinek publikálásához, ilyenformán a tudomány menetének fenntartásához nyújt támogatást az ötödik fejezet, amelynek gondolati íve végigköveti a fiatal kutatók tudományos munkáját. Segítségül szolgál néhány fontosabb fogalom meghatározása, amit a kutatási terv felépítésének, kidolgozásának, tartalmának bemutatása követ. A kutatási terv jelenti a fiatal kutatók tevékenységének első állomását, mivel ebben részletezik a kutatásuk lefolyását, vizsgálati témájukat, azonban sok esetben tanácsstalanok a formai követelményekkel és a tartalommal kapcsolatban. A tudományos jellegű szakfolyóiratcikk, mint a tudományos kutatási eredmények közzétételének egyik formája, képezi a kutatómunka és egyben a fejezet következő szakaszát. A tudományos eredmények közlése fontos a tudományos életben az adott szakterület tudás- és ismeretanyagának bővítése, valamint a saját kutatómunka érdekében és ehhez megfelelő minőségű és felépítésű szakfolyóiratcikkek elkészítésére van szükség. A szakfolyóiratcikk tartalmi elemeinek és szerkezeti felépítésének bemutatása mellett a publikálás folyamatáról tájékozódhat az olvasó, melynek meghatározó hatása a fejezet végén kerül ismertetésre. A fejezet részét képezi a fiatal kutatók, doktoranduszok legfontosabb írásműve, a doktori értekezés tartalmi és szerkezeti bemutatása, ami felkelti az olvasó érdeklődését és segíti az elmélyülést a témában, valamint a jövőbeni munkájának megalapozásául szolgál a fontosabb információk megismerése által.

Mindent összevetve Kovács Kármén könyve, mint tudományos kutatómunkát és publikációt támogató kézikönyv, nagy segítséget jelent a fiatal kutatók, a hallgatók számára, illetve a nemzetközi szakirodalom szintetizálása és a saját tapasztalatai révén a magyar nyelvű szakirodalom hiánypótló művének tekinthető. A mű számos kérdésre ad választ, ami végigkíséri akár a szakdolgozatírást, akár a doktori disszertáció elkészítésének folyamatát, így sokat hozzátevé a kutatómunkához és a hallgató sikerességéhez. A könyvet ajánlom egyrészt főiskolai, egyetemi hallgatók számára, akik szakdolgozatuk megírása előtt állnak és tudásanyagra van szükségük a kutatómódszertannal kapcsolatban, illetve szeretnének pontos információkat kapni a formai követelményeket illetően, másrészt pedig fiatal kutatók, doktoranduszok számára a kutatómunkájuk megalapozása, valamint az eredmények megfelelő, színvonalas publikálásának elősegítése érdekében.

Posza Alexandra
Pécsi Tudományegyetem